

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 2.60 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 3.00 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 20 FILLER.

Felöltszerkeztő és kiadó:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkeztő:
Dr SIMA ISTVÁN

Szerkeztőség és kiadóhivatal:
III. ker. Markovits Mátya utca 170/B.
Telefon: 109 és 172.
Postakörirékszám: 02.000.
Lapzárta csütörtökön délelőtt 12 órakor

Kossuth Lajos

Írta: Korim Kálmán

Március 20-án lesz 50-ik évfordulója annak a gyásznapi, amelyen az ezernyolcszáznyvennyolc-nyegyvenkilenc szabadságharcnak igazi vezére önkéntes számkivetésben töltött hosszú élet után lehunyta szemét. Ezen a napon az egész magyar nemzet kegyeleteljes érzéssel tekint felmagasztosult történelmi alakja felé. Különösen ezekben a súlyos, válságos időkben érezzük át igazán, hogy ki is volt a magyar nép számára Kossuth Lajos és most, amidőn meg kell vívunk a jelen század nagy szabadságharcát, tudjuk értékelni azt az eszmei örökséget, amelyet a nemzet atya hagyományozott reánk.

Annak a dicsőséges szabadságharcnak, roppant történelmi erópróbanak és hősi ellenállásnak, amelyet a múlt század közepén kellett megvívnia és kifejtenie a magyar népnek, igazi lelke és hőse Kossuth Lajos volt. Kétségtelen, hogy az ő lángoló hite, bátor tettei, elbűvölő szónoki képessége, általában varázslatos egyénisége nélkül nem lobogott volna fel olyan világgrázoló dicsőséggel a magyar hősiesség és nem nyilvánult volna meg olyan lenyűgöző erővel a magyar élniakarás és nemzeti öntudat.

Rákóczi óta nem volt a nemzet történelmének alakja, akinek hívására olyan hűséggel és lelkesedéssel sietett volna táborba az egész magyar nép, mint Kossuth számára.

Mi volt a titka Kossuth Lajos csodálatos személyiségének és varázslatos hatásának? Mindenekelőtt az a hite, amellyel népe és nemzete küldetésére és jövőjére tekintett. Ez a hit tette őt lángoló szavú szónokká, ez a szent meggyőződés forrasította át szavait és árasztotta ki egyéniségéből a szuggesztív erőket. A Gondviselő adta Kossuth Lajosnak a magyar népnek a legválságosabb időkben, hogy általa vezesse át egy magasabb létfokra. Ezért ruházta fel őt a legragyogóbb lelki és szellemi erővel. Ezt érezte meg benne a népnek minden fia. De legfőképpen azt az erényt, amelynek a neve: szeretet. Nem hiába nevezték el a nép atyjának. Mindenki érezte ösztönösen ebben a hazában a nagy küzdelem idején, hogy őérette, kenyérének biztosításáért, szabadságáért, jólétéért és boldogságáért történik minden, vállal kockázatot és veszi fel a harcot a túlerővel szemben is a rajongva szeretett Vezér. Hiába hirdet valaki magasztos elveket, hiába ígér valaki boldogságot és ragyogó jövőt, ha nem dobog a szavak mögött a

„Élni akarunk, tehát meg kell védelmeznünk magunkat”

mondotta a Honvédelmi Miniszter a leventeifjúsághoz intézett március tizenötödiki szózatában

Március hó 15-én országsszerte nagyszabású ünnepeken emlékezett meg a leventeifjúság a magyar szabadság ünnepéről. Minden városban és községben felvonulások, az országsszerte tövében demonstrációkat rendezett a leventeifjúság és legtöbb helységben egyben ez volt a hivatalos ünnepség is.

Budapesten a Hősök-terén zajlott le a nagyszabású ünnep. Tíz-ezer levente sorakozott fel a szépen díszített, nemzeti lobogókkal ékesített téren, ahová reggel 9 órakor érkezett meg a Kormányzó képviselője, nemes csatai Csatai Lajos honvédelmi miniszter.

A Hősök-terén felállított díszemelőnyen az ünnepeken megjelent a kormány több tagja, vitéz Szombathelyi Ferenc, a honvédevezérkar főnöke, a honvédség magasrangú előjárói, egyházi és világi előkelőségek igen nagy számban. Leventezenekek a Himnuszot játszották, amelyet a tömeg együtt énekelt. Ezután nemes csatai Csatai Lajos honvédelmi miniszter a következő szózatot intézte a leventeifjúsághoz:

— Leventék! Március 15-e az ifjúság ünnepe. Azzá-avatta az a lendület és lelkes bátorság, amely március 15-ét történelmi nappá tette, amely az ifjúság lelkéből pattant ki, s amely utóbb az elszántság és áldozatkészség dicsőséges, örök példái ragyogtatta föl az önvédelmi harc csatáiban.

— Azóta minden esztendőben sebesebb dobogása készítette ennek az ünnepnek az emléke, a nagy tettek vágyódó, nemesebb hevületű ifjúság szívét. De azok az emberöltők, amelyek a márciusi ifjak nemzedéke után következtek: nem nyitottak módot

szív, a nép nem áll talpra és nem követi azt! Kossuthban megvolt a fanatikus hit, az ékesszólás csodás hatalma, a kezdeményező képesség, a bátor tettei és mindezt bearanyozta, átmelegítette a szívnek áldott melege, népe iránt érzett önzetlen szeretete.

Ez volt csodálatos személyiségének és páratlan hatásának a titka. Ezért zárta őt a szívébe örökre a magyar nép. Ezért sirt az egész ország, amikor halálának hírért vette. Mi pedig, a szomorú század gyermekei, a létért küzdő

magyar nemzet fiai hálát adunk Istennek, hogy Kossuth Lajos nemzetünk történelmét formálhatta és örök szép példát adott nekünk életében, alkotásaiban, harcaiban és hősi bátorságában.

— Nektek, mai magyar ifjúság bizony nem szab ilyen szűk korlátokat a sors. A ti életek évtizedeibe szakadatlan morajlással dübörgött bele a történelem zúgója. A felvonuló vihar: azóta orkán lett. S ez a világtörténelmi orkán talán éppen most zúg, tombol körülöttünk s legszilajabb erővel és nem nézi, mi van útjában: sziklaszál-e, vagy fűszál; tölgyrengeteg-e, vagy szelíd, gyenge búzavetés; vaspáncéllal borított harckocsi, vagy szeliden ringó hőlcső.

— Ez az orkán, amelynek földidézésében mi, magyarok valóban ártatlanok vagyunk, olyan erőfeszítéseket követel nemzetünk minden tagjától, amilyenre még nem volt példa, tíz évszázados európai történelmünk alatt. Hiszen a mai hadviselés nemcsak a fegyverben álló katonára, a hadsereg rója rá a küzdelem és helytállás kötelességét, hanem az ország egész területén a nemzet egyetemességére. Nem tesz különbséget a katona és polgár, a fegyveres és munkás, a férfi és nő, a felnőtt és gyermek között. Hogyan tenne hát különbséget a férfi és ifjú között? — Ezt a kötelességet — a helytállás és erőfeszítés, a lemondás áldozatkészség kötelességét — tehát mindenkinek vállalnia kell, akár akarja, akár nem, kitérni előle nem lehet. Élni akarunk, tehát meg kell védelmeznünk magunkat! Egész fennmaradásunk ezen fordul meg. Ha volt valaha történelmi próba, hát ez a mai most

magyar nemzet fiai hálát adunk Istennek, hogy Kossuth Lajos nemzetünk történelmét formálhatta és örök szép példát adott nekünk életében, alkotásaiban, harcaiban és hősi bátorságában.

Ez a tündöklő példakép, Kossuth Lajos felmagasztosult alakja ad ma is erőt új szabadságharcunk megvívásához, a veszedelmek elhárításához és a szebb magyar jövő felépítéséhez. És ez az erőnk annyival nagyobb, mert ma is van gondviselőszerű hősi vezérünk, akit a nemzet építő atyjának érez, mint Kossuthot,

megpróbáltatásunk valóban az. Petőfi március 15-i híres Nemzeti dala csak azt a kérdést vetette oda a márciusi ifjak és a nemzet elé: Rabok legyünk vagy szabadok, ez a kérdés: válasszatok! A mai magyar sors komorabb kérdést szögez nekünk. Ebben a kérdésben már nem a rabságról, vagy szabadságunkról van szó. Sokkal többről: fennmaradásunkról, vagy pusztulásunkról, életünkéről, vagy halálunkról!

— Ezért súlyosabb a ti feladatok, mai ifjúság, mint a márciusi ifjúságé volt. S ezért hatalmasabb a ti felelősségetek is.

— Roppant felelősség, roppant feladat, de hasonlíthatatlan a velejáró történelmi szerep nagyszerűsége is.

— Nem volt még magyar nemzedék, amelynek ifjúsága elé ilyen feladatot tűzött volna ki a sors, mint elétek. Ez a feladat erőfeszítés és cél: világos körvonalakban áll előttek a levente-kötelességekben.

— Ha ennek eleget tesztek becsülettel, ha szíveteket-lelketeket beleviszitek, ha egész áldozatkészségetekkel nemesítitek eszményi szolgálattá az engedelmességet, ha az ifjúság tiszta hevületével hoztok meg minden áldozatot, amelyet a legkülönbözőbb formákban követelhet meg tőletek a kötelesség, ha fiataliságotok bátor és vidám lendülete hat át benneteket a legkisebb és legnagyobb parancs teljesítésében egyaránt, végül, ha az ifjúság rajongó hitével és elszántságával vállaljátok a nemzetünk, nagy történelmi megpróbáltatásából rátok eső terhet, sorsot és küzdelmet, akkor méltóak lesztek arra, hogy mélyértelmű közönségek nemcsak óhaj és kívánság maradjon, hanem valóságként, a kiharcolt és megérdemelt szebb jövőnkért viradjon rátok!

— Leventék! Ez a ti mai és örök márciusi kötelességetek! Tudom, hogy megtartjátok! S mert megtartjátok, ez lesz a dicsőségetek! Az ünnepeket a leventeifjúság díszmenete zárta be.

A honvédelmi miniszter szózatát délelőtt a rádió is közvetítette és azt az országsszerte rendezett márciusi ünnepeken rádióan keresztül hallgatta meg a leventeifjúság. Azokon a helyeken, ahol rádió nincs, a honvédelmi miniszter szózatját a leventeiparancsnokok olvasták fel az ifjúságuk.

Március 15. megünneplése Szarvason

Községünk ifjúsága és polgársága ez idén is hazafias kegyelettel ünnepelte meg március idusát, a magyar szabadság és függetlenség örökfényben ragyogó nagy napját.

Szerdán, március 15-én délelőtt 9 órától az ótemplomban ünnepi hálaadás volt, az ünnepi beszédet Szelényi János ev. lelkész mondta; ugyancsak délelőtt a róm. kat. templomban Fetzter József apátplebanos ünnepi misét szolgáltattatott.

Hélfőn este a klubösszejeövetel keretében emlékezett meg a Tudomány- és Művészetbarát Társaság március idusáról. Az ünnepi megemlékezést Ugrin László dr. főszolgabíró, társelnök tartotta szép számú hallgatóság előtt. Beszédében mesterien, finom boncolgatással fejtegette a márciusi eszmék tartalmát és a jelenkor követelményeihez való idomulásának szükségességét. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta a szépen felépített és hazafiúi tüzzel előadott beszédet.

Délelőtt 11 órakor a Hősök

Szobra előtt a leventeifjúság ünnepelt. E lélekemelő ünnepségen Szarvas nagyközség társadalmának minden rétege képviselve volt.

Az ev. népiskolák ifjúsága szerdán délután az egyházi díszteremben a régi hagyományokhoz híven lelkes ünnepélyt rendezett.

A szarvasi Iparosifjak Önképzőköre az Ipartestület dísztermében ünnepelte március idusát. Az ünnepély a Dalkar énekével kezdődött, majd Laukó György elnök mondott igen ta'praesett megnyitót. Selmeczy Géza szép ünnepi beszéde után szavalatok és hazafias szindarabok következtek. A szindarabokat Oncsik György tanította be.

A Polgári Körben rendezett ünnepi vacsorán Korim Kálmán gimn. vallásánár mondott pohárköszöntőt a Kormányzó Úrra, vitéz Zerinyáry Szilárd dr. országgyűlési képviselő pedig ünnepi beszédet mondott. Mindkét beszédet nagy lelkesedéssel és tapssal fogadták az ünnepelő résztvevők.

A tanyai Olvasókörökpen is voltak hazafias megemlékezések.

Beliczey Miklós főispán a beszolgáltatások kérdésében küldöttséget vezetett Szász Lajos miniszterhez és Jurcsek Béla államtitkárhoz

Idestova lezárul a Jurcsek-rendszer fennállásának első esztendeje, s az ezidő alatt szerzett tapasztalatok sok olyan részletkérdésre mutattak rá, amelyek a megye gazdátársadalmának megítélése szerint indokoltá teszik, hogy ezekben a vonatkozásokban bizonyos változtatások megtétele

téssék megfontolás tárgyává. Ennek előterjesztése végett Beliczey Miklós főispán caüörölkön délelőtt küldöttséget vezetett Szász Lajos közellátási államtitkár elé. A küldöttségben a vármegye felsőházi tagjai és az országgyűlési képviselői vettek részt.

Kello Gusztáv esperes-lelkész lemondása az esperesi tisztségről

Abból az alkalomból, hogy három evang. egyházmegye Oroszán konferenciázott, ülést tartott itt a békési egyházmegye presbitériuma is.

As egyházmegyei presbitérium ülésén dr. Lányi Márton és Kello Gusztáv elnökölték. A legfontosabb tárgysorozati pont Kello Gusztáv esperesnek azon bejelentése volt, hogy tisztségét tovább

nem vállalhatja, amit már annak idején, megválasztásakor, előre megmondott. Miután Kello Gusztáv egészségi állapotára hivatkozva kitarított elhatározása mellett, az egyházmegyei presbitérium elrendelte az esperesi tisztségre a szavazást, amelyet a gyülekezetek és intézmények külön-külön fognak megemteni folyó évi május hó 12-ig.

Fűtésre fogják berendezni az ótemplomot

A szarvasi evangélikus egyházközség központi bizottsága március 14-én tartott ülésén Kello Gusztáv igazgató-lelkész bejelentette, hogy vitéz Elefánty Jenő az Ótemplom fűtéséhez 3 darab kályhát ajándékozott 21 ezer pengő értékben. Vitéz Elefánty Jenő ezen nemes adományát a

bizottság nagy lelkesedéssel és köszönettel fogadta, s egyben kimondta, amennyiben a körülmények megengedik, a kályhákat felszerelteti és üzembe helyezi. Vitéz Elefánty Jenő nagylelkű adománya nem szorul dicseretre, csak követésre.

Megkezdődött azoknak a mezőgazdasági munkásoknak igénybevétele, akik önkéntesen nem szerződtek le

Borsod, Heves, Zala és Vas vármegyékben már megkezdődött azoknak a mezőgazdasági munkásoknak honvédelmi munkakötelezettség címen való igénybevétele, akik február 15-ig önként le nem szerződtek. Az igénybevétel alkalmával a munkások közül többen azzal a kifogással igyekeztek magukat a kirendeítés alól kivonni,

hogy szerződésük már folyama'oda van s néhány nsp mu'va az aláírás is megtörténik. Az igénybevétel végző repülőbizottság ezt a kifogást természetesen nem vehette figyelembe s az illetőket mezőgazdasági munkálatok kötelező végzésére kirendelte.

Ezenkívül a repülőbizottság azt tapasztalta, hogy a mezőgazda-

sági munkásszerződések megkötésére adott határidőre vonatkozó rendelkezést helyenként félreértették. E rendelkezésnek ugyanis azt az értelmét tulajdonították, mintha február 15-e után önként már egy munkás sem szerződhetnék, illetőleg a munkaadók február 15-e után szabadon már nem fogathatnának fel munkást.

Illetékes helyről közlik, hogy addig az időpontig, amíg a honvédelmi munkára kirendeletet végző hatóság a munkásokat be nem idézte, a munkások továbbra is szabadon szerződhetnek. Az idézés kézbesítésétől kezdődőleg azonban az önkéntes szerződés lehetőségére a beidézett munkásokra nézve megszűnik. Így például, ha honvédelmi munkakötelezettség címen való igénybevétele céljából az idézést március 1-én kézbesítették, a február 29-én kötött szerződést a repülőbizottság — ha csak nem volt szinlett — elfogadja. Eppen így el fogja fogadni az ezentúl kötött szerződéseket is, ha a szerződés aláírása az idézés kézbesítését megelőzi. Az igénybevétele alkalmával azonban már egy munkás sem hivatkozhatik arra, hogy önként kíván le-szerződni.

Az önként le nem szerződött mezőgazdasági munkások igénybevétele természetesen a legnagyobb eréllyel folytatják, mert nem engedhető meg, hogy az egész ország háborús erőfeszítéseiből bárki is kivonja magát.

A gazda gondosjék elegendő takarmány termeléséről

Ismeretes, hogy a közellátási miniszter az új gazdasági évben a szarvasmarhaigénybevétele megszüntetését és ezzel kapcsolatban a beszolgáltatási kötelezettsége részben a réteket és legelőket fogja terhelni. A katonai szükségletek fedezése végett a réteket terhelő beszolgáltatási kötelezettségnek egyrészt, sz idén kivettnél kisebb mennyiséget természetben, szénában kell majd leadni.

Ezért illetékes helyről már most felhívják a gazdaközönség figyelmét arra, hogy tavaszi gazdasági üzemtervét ennek a szénabeadási kötelezettségnek tudatában készítsse elő. Abban az esetben, ha valamely gazdaság saját állományának szükségletére való tekintettel rétfjének szénaterméséből a leadni kötelezett mennyiséget nem tudja nélkülözni, gondoskodjék szántóföldjén elegendő mennyi-

ségű szalastakarmány termeléséről. A szántóföldi szalastakarmánytermelés okzerű keretek között történő megszervezése annál inkább kívánatos, mert állattenyésztésünk fenntartása és termelése terén évek óta nehézségeket okoz az elegendő mennyiségű és minőségű takarmány hiánya. A szükséges mennyiségű szalastakarmány megtermeléséhez a vetőmag ez évben rendelkezésre áll. Különösen örvendetes, hogy több év rossz lucernamagtermése után ez évben a legfontosabb takarmánynövényből, a lucernából is elegendő jó minőségű vetőmag áll rendelkezésre.

Hírek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. hitv. ev. ótemplomban vasárnap délelőtt 1/19 órakor tót, délután 5 órakor magyarul, az újtemplomban 9 órától magyarul istentisztelet tartanak.

A róm. kat. templomban vasárnap és únnepnap 8 órakor csendes mise, 9 órakor diák-mise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután fél 4 órakor újatosság. Kösznapi misék fél 8 órakor.

Református istentisztelet vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében.

— Névnapi köszöntés. A szarvasi választókerület közserzetben álló országgyűlési képviselőjét, vitéz dr. Zerinyáry Szilárdot névnapiján, március 11-én tisztelői és barátai igaz barátsággal és szeretettel köszöntötték.

— Házasság. Urbancsek Zsuzsanna és Fügedi Pál házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, szomszédok és ismerősök, kik szeretett feleségem, illetve gyermekem temetésén megjelentek, részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják megírt szívünk köszönetét.

Szarvas, 1944 március hó,

Bocskay János és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, jószomszédok, kik szeretett és felejtetelen jó

PALI

fiúnk, illetve testvérünk végültszességén megjelentek, ezáltal nagy fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúttal fogadják hálás köszönetünket.

Szarvas, 1944 március hó.

Jenurik Pál és családja.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb testvér és rokon

PRAZNOVSZKY JENŐ

VÉSZTŐ KÖZSÉG NYUG. JEGYZŐJE

1944. március hó 16-án délután 1 órakor életének 58-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

A drága halott földi maradványait folyó hó 18-án délután fél 3 órakor fogjuk a II. ker. 56 számú gyászháztól a róm. kat. egyház szertartása után a szarvasi ág. h. ev. ó-temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Szarvas, 1944. évi március hó 16.

Legyen áldott emléke!

GYÁSZOLÓ CSALÁD.

— **Haldékezés.** Az Orosházi Népfőiskolának mély gyásza van. Az iskola nevelő lelkese: Paál Sámuel Zoltán meghalt. Már befejezte évi munkáját, de a népfőiskola evzáróján, ahol számot adtak a növényekről, a végzett munkáról, már nem vehetett részt, hirtelen korai a testében ágyban fekve Istenhez készülődött, akit híven szolgált rövid élete folyása alatt. A legszebb hivatást töltötte be, mint ev. lelkész, legfeljettebb kincstárnok, az ifjúság nevelését, vezetését vállalta, s ennek a hivatásának tökéletesen megfelelően tért az Egek Urához 26 éves korában. Az orosházi evangélikus népfőiskola igazgatósága és hallgatói megazomorodott szívvel álltak körül koporsóját mindazokkal egyetemben, akik a fiatal lelkészt iamerték, szerették, becsülték, akik munkáját látták és értékelni tudták. Kedden délután 3 órakor búcsúztatták el Orosházán a népfőiskola épületében. Szerdán délután temették el Szarvason nagy részvét mellett. Az elhunytban Paál Sámuel, polgári leányiskola igazgatója fiát, Paál Irén Piroska, a polgári leányiskola tanárnője pedig testvérét siratták.

— **Kiscserkés belátás** 19-én és 26-án délután 3—4 órakor a cserkészotthonban (volt Pihászki iskola). Kifűával a szülők egyikének megjelenését kerjük.

Paraucsnokság.

— **Közyűlés.** A Szarvasi Iparoskör folyó évi március hó 26-án vasárnap délután 3 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlést az Iparoskör nagytermében, melyre ezúton is tisztelettel hívja meg t. tagjait az Iparoskör Elnöksége.

— **Üzenet a frontról.** Kasnyik Ferenc honvéd a K 515. tábori postáról szeretettel küldi üdvözlését édes jó Anyjának, testvéreinek, rokonainak és ismerőseinek. A Turulnak sok szerencsét kíván a tavaszi fordulóhoz.

— **Rendelet a hús csomagolásáról.** A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a hús csomagolásáról. Eszerint a kimért húst csakis tiszta, irastól, vagy nyomtatástól mentes papírba lehet csomagolni. Külső csomagolásra lehet használni írásos vagy nyomtatásos papírt is, ennek azonban a hússal nem szabad érintkeznie.

— **Kossuth halálának évfordulója az iskolákban.** A vallás- és

közoktatásügyi miniszter a honvédelmi propagandaminiszterrel egyetértésben elrendelte, hogy valamennyi állami népfőiskolában a tanerők március 20-án Kossuth Lajos halálának 50. évfordulóján a tanítási idő alatt Kossuth Lajos emlékének szenteljenek egy órát. A közép és középfokú iskolák ugyanazon a napon kétórás emlékünnepeket tartanak. Hasonló intézkedésre felkérték az egyházi főhatóságokat is.

— **Május hó 31-ig tart a halászlé tilalom.** A földművelésügyi minisztérium rendelete a nyílt vizeken az általános halászlé tilalom idejét a halállomány védelme érdekében a tavalyihoz hasonlóan május 31-én állapította meg.

— **1944 cserebogár-esztendő.** Nálunk a cserebogárnak három esztendőre van szüksége, hogy teljesen kifejlődjön. Tapasztalat szerint azokban az években szokott tömegesen megjelenni a cserebogár, amelynél az év számszámjainak összege 18 ez pedig maradék nélkül osztható hárommal. Jó ezt tudni azért, mert így előre készülhetünk ezeknek a kártékony bogaraknak az irtására.

— **A vidék paprikakészítései.** A legutóbbi kereskedelmi miniszteri kamarai napon az élelmiszerkereskedőket közelről érintő több kérdés került megvitatásra. A szegedi Kamara a paprikakészítésben változtatást javasolt, mert jelenleg mind pedig a kiskereskedők paprikahianyáról panaszkodnak. A nagykereskedők igazolták, hogy a paprikát eljuttatják a viszonteladókhoz, de ügyiátszik a közönség felvásárolja a paprikát. Éppen ezért az a javaslat hangzott el, hogy paprikát csak a vásárlási könyvbe történő bejegyzéssel szolgáltatassanak ki a kereskedők és pedig személyenként 1 évre 25 dekagramot.

— **A szépanyja is él egy szentesi újszülöttnek.** Paulisz Béla szentesi honvéd feleségének gyermeke született. A gyermek anyja 18 éves, a nagyanyja 39, a dédanya 59, a szépanya 83 éves. Az öt nemzedék anyái mind jó egészséggel örvendenek. A 83 éves szépanyának 28 élő dédunokája és 21 unokája van.

— **Jön a cserezsák-rendelet.** Az új cserezsák-rendelet rövidesen megjelenik. A rendelet lényege az, hogy a vevő köteles az eladó által szignált zsákot visszaadni ugyanolyan kifogástalan minőségben, mint ahogyan azt kapta. A zsákbetét összege is lényegesen emelkedik, mégpedig a textilítéle zsáknál az eddig 6 pengőről 12 pengőre, kenderjuta zsáknál pedig az eddig 10 pengőről 20 pengőre.

— **Hétfőn is nyitvatartják az üzletüket a gabona- és terménykereskedők.** A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter tájékoztató rendelkezést adott ki, melynek értelmében a gabona- és terménykereskedők üzletüket a megállapított zárórendelkezés keretén belül hétfőn nyitva tarthatnak.

— **Nyelcfele cigarettá.** A Dohányárusok Szövetsége most tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy memorandummal fordul a Dohányjövődék igazgatóságához és javasolni fogja, hogy a mai sokféle cigarettafajta helyett elegendőnek tartják, ha négyféle szopókás és négyféle szopókaméltűi cigarettát gyártanak.

— **A szántás díjai.** A traktorral végzett bészántás elvégzéséért katasztrális holdanként felszámítható legmagasabb díjak a következők: 14—14 cm mélységek könnyű talajon 11.50, középkötött talajon 15, kötött talajon 23 P. 14—20 cm szántásmélységnél könnyű talajon 16, középkötött talajon 21, kötött talajon 32 P.

Koszorú, virágcsokor

megrendelhető

Krebs kertészetben
Szentandrás-út Telefona 117

HIRDESSEN LA PUNKBANI

MEGHÍVÓ

a Szarvasi Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvak Jóléti Szövetkezete folyó évi április hó 2-án délután 3 órakor a hadirokkantak hivatalos helyiségében tartandó

I. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

Az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Megnyitó.
2. Jegyzőkönyvvezető és 2 jegyzőkönyvhitelesítő választása.
3. Az igazgatóság jelentése az 1943. évi üzletéről.
4. A zárszámadások megvizsgálása, jóváhagyása és a mérleg megállapítása.
5. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat feletti határozathozatal.
6. A felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény megadása.

A zárszámadások és a mérleg az üzlethelyiségben 1944. évi március hó 19-től közszemlétre vannak kitéve és a tagok által megtekinthetők.

Telefon: 165. **TURULMOZGÓ** Telefon: 165.

Március 17-én, pénteken; 18-án, és 19-én, vasárnap elmúlik a gond, elszáll a ború, ha jön a vidám ZORO és HURU. Szép időben is kacagó vihart idéz elő

ZORO és HURU

A KISÉRTETEK KASTÉLYÁBAN

Kiegészítő: a Magyar és az UFA hirdó.

Március 20-án, hétfőn és 21-én, kedden kerül bemutatásra a
Hamupipőke Főszereplők: Mercedes Brigone, Paolo Stopa.
Kiegészítő: a Magyar és az UFA világhirdó.

Március 22-én, szerdán és 23-án csütörtökön Németül beszélő Svájci film kerül bemutatásra az

Eladó lányok Főszereplők: Emi Gyr, Madeleine Koebel.
Kiegészítő: Az Európa hirdó.

16 éven felüli
tanoncokat
hentes és mézárós szakmába felvesz
Stóberl András
hentesárugyára, Gyula

Szarvas nagyközség előljárósága.
238/1944. N. m. ny.

Hirdetmény.

Közértesít a közönség, hogy az 1884. és 1926. év között született férfiakra vonatkozólag a kormány ellenőrző bejelentést rendelt el. Ezt az ellenőrzést igazolvánnyal ellátott levonték fogják házról-házra járva végezni.

A község belterületén 1944. március hó 17, 18 és 20-án, míg a tanyai körzetekben március hó 21, 22, 23 és 24-én, lesz az összeírás.

Az előljáróság felhívja a lakosság figyelmét, hogy az összeírás végző levontéket munkájukban támogassák, mivel az előljáróság tekintettel a sürgős mezőgazdasági munkákra, nem akarja kiténni az érdekelteket annak, hogy ácsorgással és várakozással töltsék idejüket.

Éppen ezért a gyors lebonyolítás érdekében felhívjuk a figyelmet arra, hogy az 1884—1926. év között született férfiak a rájuk vonatkozó katonai és személyi okmányukat (katonakönyv vagy pótlapot, levonté igazolványt, polgári személyi lapot, katonai alkalmatlansági bizonyítványt stb.) továbbá a családi lapokat mindenki tartsa kéznél, illetve hagyja otthon, hogy a szükséges adatokat az összeírók az érdekeltek távollétében is megtudják szerezni. Az érdekeltek a sorozásra vonatkozó adatokat is írják le és hagyják otthon, hogy távollétükben is ezen adatok ellenőrizhetők legyenek.

Csak a községi bélyegzővel ellátott igazolvánnyal rendelkező levontének adható felvilágosítás.

Szarvas, 1944. március hó 14-én.

ELŐLJÁRÓSÁG.

FIGYELEM! Megjött a legújabb találmányú **TEXTA** mütalp.

Esőben **TEXTA** sárban mütalpnak nincsen párja. Kapható jegy nélkül **Demcsák János** bőrkereskedésében IV. ker. 539.

Eladók:

gyümölcsös, szántóföldek, közös legelők és beltelkes lakóházak.

Vételre keresünk:

közel a városhoz kisebb tanyás ingatlanokat, továbbá Köröspart, vagy csatorna melletti szántóföldeket, lakóházakat a város középpontjában.

Érdeklődni lehet

a Szarvasi Hitelszövetkezetben
Ugyanott osztálysorsjáték sorjegyeinek árusítása.

Testedzés

Turul—Mezőtúri L. E. 7:3 (4:2)
Barátságos. vezette: Várkonyi.

A bajnokság megindulása előtt egyhétet Mezőtúron játszott a Turul, hogy a bajnoki meccseken kellő felkészültséggel rendelkezzen. A harmadik edzőmérkőzésen már jobb játékot és egységesebb csapatot láttunk, de a mezőtúri pálya mély, sáros talajú volt, úgyhogy teljesen komoly képet nem kaphattunk a játékosok erőnlété és formája felől. A fiúk ügykeztek és tudásuk legjavát igyekeznek nyújtani. Az eredmény nem is fejezi ki hűben a Turul nagy fölényét, melyet azonban a rossz talaj, vagy más ok miatt nem tudott góllra váltani. A Turul mozgása bízható volt, a némi bizalomra serkentő a szurkolókat az elkövetkezendő bajnoki meccsre.

Cikta—Turul 4:0 (3:0)

Barátságos. Vezette: Szamosvölgyi.
Március 15-én a Turul a Cikta csapatát látta vendégül, barátságos mérkőzés keretében. Most a tervvel ellentétben a Turul nem tudott átmenni Marifűre, de a Cikta hajlandó volt Szarvasra jönni, hogy a Turullal ismét játszassék. A mérkőzésen a Turul erősen tartalékosan állott fel, mivel katonai játékosai nem tudtak szerdára is jönni, így a Cikta 3:0-as félidő után 4:0 arányban diadalmaskodott a Turul felett. A mérkőzés mindvégig a legbarátságos és legerőteljesebb keretek között folyt le, ami hűben mutatja a két egyesület között fennálló sportbarátságot.

Szamosvölgyi Mihály ismét tanujelét mutatta annak, hogy a játékvezetéssel tisztában van. Mind az előforduló dancok, mind az előny szabály alkalmazásánál, mindig minden haborzás nélkül hűben meg helyes ítéletet. Reméljük városunk egyetlen játékvezetője nem csak a kizárólagos, hanem a labdarúgásban is fellelé fog haladni.

Csorvási SK—Turul

A Békéscsabai Kerület I. osztálya a hó 19-én tartja bajnoki mérkőzéseinek nyitányát. Bajnokságratörő csapatunknak mindjárt egy nehéz ellenfelével kell megmérkőznie Csorváson. A CsSK a lelkes és küzdő csapatok közé tartozik. Határtalan lelkesedéssel már nem egy meglepő eredményt ért el a kerület csapataival szemben. A lelkesedésük mellett még komoly tudásuk és hazai közönségük is, mind azok a tények amelyek mellettük sorakoznak fel sikerük érdekében.

A Turul áldozatkész vezetősége megette a szükséges lépéseket aziránt, hogy a csapat az ősszel megszerzett bajnokságot a tavasz folyamán megvédelmezze, azaz teljesítsék sok szarvasi szurkoló álma, hogy városunk labdarúgó csapata bekerüljön a nemzeti bajnokság III. osztályába. Reméljük a játékosok valamennyien átérzik a mérkőzés fontosságát s akkor a vezetőség munkája nem volt hiábavaló.

Mi bízunk a játékosok tudásában és lelkesedésében s reméljük, hogy a Turul nem jut a NAC II. és a TLE sorára, hanem a bajnoki nyitányon egy szép győzelemmel őrvandersteti meg nagyszámú szurkológárdáját.

A csapat vasárnap reggel fél 7 órakor indul Csorvára, ahol a lehető legjobb összehangolásban veszi fel a küzdelmet a CsSK ellen.

A szarvasi MOVE TSE nagyszabású asztalitenisz versenyt rendez

Hirt adtunk már arról, hogy a szarvasi MOVE asztalitenisz szakosztálya március 19-én nagyszabású versenyt rendez az Arpad szállóban. A verseny rendezése körül teendők mind elintézték nyertek, a nevezések befutottak s így a vasárnapi versenyen az alábbi csapatok vesznek részt: Szentes, Orosháza és Mezőtúri városok válogatottjai a szarvasi MOVE csapata (Deme Döryei, Licska), a KIE csapata (Bartók, Klíma, Rohoeka), és a Gazdasági Tanintézet együttese (Horváth, Frecska, Osvár) összehangolásban. A férfi verseny reggel fél 9 órakor kezdődik. Ugyanazon a napon benyolódik le Szarvas első női asztalitenisz bajnoksága, amelyre benevezett a MOVE szakosztályának tagjai, a kezdők is.

Az I. o. állása:

1. Szarvasi Turul	11	9	—	2	41:17	18
2. Nagyszalontai SC	11	8	—	3	42:28	16
3. Nagyvárad AC II	11	7	1	3	53:19	15
4. Gyulai AC	11	7	1	3	34:24	15
5. Tótkomlói LE	11	6	2	3	26:31	14
6. Kondorosi TE	11	5	2	4	31:24	12
7. Rokk	11	5	2	3	21:30	12
8. Csorvási SK	11	4	2	5	24:26	10
9. Hunyadi	11	3	2	6	13:23	8
10. BISE	11	2	1	8	13:47	5
11. Orosházi MTK	11	1	2	8	20:34	4
12. Gyomai TK	11	—	3	9	12:37	3

A m. kir. minisztérium 30—1444. M. E. számú rendeletének kivonata az 1944. évi mezőgazdasági munka végzésének biztosítása tárgyában Békés vármegye területén 1944. évben fontosabb munkanemeknél érvényben levő legkisebb és legnagyobb mezőgazdasági munkabérek

Kender szakmunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

A kender betakarítás munkájáért járó legkisebb szakmunkabér kat. holdanként a vármegye egész területén

a) élelmezés mellett 150 kg búza

b) élelmezés nélkül 180 kg búza

Legmagasabb szakmunkabér:

Élelmezés mellett 170 kg búza.

Élelmezés nélkül 200 kg búza.

Kenderbetakarítási munkálatához az élelmezés hetenként és fejenként 6 kg liszt, 5 kg burgonya, 0,80, kg szalonna egyenlőre kg só, fél kg hús.

c) Szakmunkás a következő munkákat köteles teljesíteni:

A kenderkórónak szárzavógóval való levágását, ollóba való rakását, szárítását, legálább egyszeri forgatással, a kenderkóró kérébe kötését és kúpba rakását.

d) Ha a szakmunkás a kender lombosítását is elvégzi, az esetben a fent megállapított bérekhez kat. holdanként 30 kg. búza jár

e) A szakmunkás a fent előir munkabérek

kákat a munkaadó által megkívánt időben és módon tartozik elvégezni

10. §.

Az eddigi megállapított bérekre vonatkozó rendelkezések.

Amennyiben a megállapított és természetben kiszolgáltatandó bérnemek (ide nem értve a részszámlálásra eső részt) a korlátozások, vagy hiányok miatt a munkaadó által kiszolgáltatandó nem volna, a munkaadónak joga van ugyanolyan mértékben más terményt, természetbeni járandóságot, vagy készpénzt a munkavállaló választása szerint kiszolgáltatni.

Az eddigiekben megállapított bérekkel arányos keresetet kell biztosítani a munkavállaló részére akkor is, ha az előir munkabéreknél kisebb, vagy kevesebb illetve több munka teljesítésére szerződik.

Gyula, 1944. január 11.

Dr. Thaisz Lajos.

m. kir. gazdasági főfelügyelő.

Új jelzések a rádióban ellenséges légitelvékenység esetére

A hivatalos lapban kihirdetett honvédelmi miniszteri rendelet az ellenséges légitelvékenység és mértéke tekintetében új, rádióon keresztül történő közléseket rendszeresít. Ez a két jelzés a „légi veszély” és a „zavaró repülés” közlése. Mindkét közlés csak egyes riasztó körzetek területén fekvő városokra és községekre vonatkozik, vagyis csak ezen a területen kell végrehajtani a különböző feladatokat.

„LÉGI VESZÉLY”

közlése azt jelenti, hogy a megnevezett riasztó körzet területét az ellenséges repülőgépek megközelítették, de légiterébe még nem hatoltak be.

A „ZAVARÓ REPÜLÉS”

a légi veszéllyel már többet jelent és hasonló helyzet forog fenn, mint légvédelmi riadó esetén. Zavaró repülőgépek nem nagyobb kötelék, hanem csak néhány ellenséges repülőgép készül behatolni a riasztó körzet légiterébe, illetve a légiterébe már behatolt. Mind a „légi veszély”, mind a

„zavaró repülés” beálltanak közlése Budapest I. hullámhosszán, történik, természetesen minden közlésre csak akkor kerülhet sor, ha kellő idő áll rendelkezésre és erre egyébként mód van.

Előfordulhat tehát az is, hogy minden előzetes közlés nélkül felhangzik a légvédelmi riadó közlése. A „légi veszély” közlése Budapest I. hullámhosszán a következő szöveggel történik: „Légi veszély, légi veszély (az érintett riasztó körzetek földrajzi neve kétszer egymás után), légi veszély.” A zavaró repülés közlésének szövege: „Zavaró repülés, zavaró repülés (az érintett riasztó körzetek földrajzi neve kétszer egymás után), zavaró repülés”.

Mind a légi veszély, mind a zavaró repülés feloldásának közlése Budapest I. hullámhosszán, vagyis a rádióon keresztül történik. A honvédelmi miniszter 120.300/elnöki 35. 1944. H. M. rendelete a Budapesti Közlöny március 13-iki, 59 ik számában jelent meg. Szövegét közli a Riadó, a légoltalmi folyóiratok új száma.

M e g h í v ó.

A Szarvasi Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet folyó évi március hó 19-én vasárnap délelőtti 10 órai kezdettel a Turul-Mozgó helyiségében tartja

XXXII. rendes évi közgyűlését,

melyre a Szövetkezet tagjait ezuton is meghívja az Igazgatóság.

T á r g y s o r o z a t:

1. Jegyzőkönyvvezető, jegyzőkönyvhitelesítő és a szavazatszedő bizottság ki- küldése.
2. Igazgatóság jelentése az 1943. évről
3. Zárszámadások megvizsgálása, jóváhagyása és a mérleg megállapítása.
4. Tiszta nyereség elosztására vonatkozó igazgatósági javaslat feletti határozathozatal.
5. Felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény megadása.
6. 2 igazgatósági és 5 felügyelőbizottsági tag választása.
- A zárszámadások és a mérleg az üzlet helyiségében 1944. évi március hó 3-tól közszemlére vannak kitéve és a tagok által megtekinthetők. Zárszámadási könyvecskék ugyanott kaphatók.
- A tagok száma 617, kiknek birtokában 878 üzletrész van. Az év folyamán belépett tagok száma 17, 18 üzletrésszel.

Kivonat a Szövetkezet elapszabályaiból: 16. §. 13. pont. Aki a közgyűlésen résztvenni kíván, köteles az üzletrészeiről szóló, nevére kiállított tagsági könyvecskéjét — ha az legalább 3 hónappal a közgyűlés megtartása előtt a szövetkezet könyveiben nevére közzétett — a közgyűlés színhelyén megbízott igazolóbizottságnak bemutatni, s esetleg a szavazati jegyét átvenni.

14. pont. A közgyűlésen a Szövetkezet minden tagja — tekintet nélkül a befizetett üzletrészek számára — csak egy szavazattal bír.

15. pont. Meghatalmazott útján magát senki sem képviselheti.

S í r k ö v e k készítését jutá- nyosan vállalom
DEMETER JÁNOS kőfaragó
Új címem: II. ker. Mágocs-u. 490 szám. 764

APRÓHIRDETÉSEK

Gazsó Jánosnak 4 hold földje eladó ká- tán, locsolásra alkalmas. II. t. 214 sz. 806

Fél ház eladó. III. ker. 435 sz. Salétrom út, sarok ház. 808

Eladó egy jó rádió III. ker. 223. 807

Szoba-konyha lakást keres a s o n n a l i beköltözésre fiatal gyermek házaspár. Címeket a kiadóba kérek.

Használt harmoniumot vennék. Gyógy- jakab ref. tanító Békésszentandrás. 805

Eladó ruhaszekrény V. kül-ker. 32 szám alatt. 800

Eladó III. ker. 300 sz. alatt lévő sarok- ház. Érdeklődni lehet ugyanott a déli órák- ban. 801

6 lámpás Philips rádió eladó II. ker. 250 sz. alatt. 803

Fekete férfi öltöny eladó. Érdeklődni II. ker. 424 sz. alatt. 804

IV. ker. 619. sz. ház eladó. 792

Keresek megvételre jókárban lévő kisebb nagyobb boroshordókat. Bacsa István Csongrád, tanya 1285. 766

Eladó egy darab kancsó. Érdeklődni örv. Dorogi Károlyné Békésszentandrás, V. kk. 62. 780

Cukrástanulót felvesz Benke cukrász — II. kerület 15. 779

II. kistérségi legelő eladó (Kravajárás) II. kerület 337 szám. 776

Eladó Kardos-dűlőben 2 hold föld. Erd. Csabacsődön, Tanya 28. 784

Antik íróasztal, ágy, kredenc, üvegfal, kukoricamorzsoltó eladó. Cím a kiadó- hivatalban. 787

1 drb hosszú létra, 2 drb lóca és több más házi bútort eladó III. ker. 434. 827

Elveszett egy darab ötétkék női bőr- kesztyű a III. kerületi ovoda postaládája mellett. Kérem a becsületes megtalálót jut- tassa el Lapis Pál hentes üzletébe, III. ker. 145. Kellő jutalomban, részeseül. 825

Szerény igényű fiatal, iparos házaspár l a k ó s t i k e r e s a p r i l i s 1-re. Müller- nyomda. 826

Tanyát keres örv. Brachna Jánosné. Ér- deklődni I. ker. 167 szám alatt. 831

I. ker. Deák Ferenc úti köves út mel- letti ház eladó. Érdeklődni lehet I. ker. 263 szám alatt. 830

35 drb angora ketrecel és 1 és fél kg gyapjú eladó Krakó 35 ház. alatt. 829

Egy mély gyermekkosci eladó IV. ker. 104 sz. alatt. 828

I. ker. 61 szám alatt egy konyhasztal és cementvájú eladó. 827

Kiskirályszágon 21 hold föld eladó. Ér- deklődni IV. ker. 408. 816

Nadas épület lebontásra eladó I. ker. 234 szám alatt. 817

Mindenes főző, vagy hárszetőnek el- menne 5 éves fiatal pusztára is. Cím: II. ker. 492. Ugyanott egy tűzhely eladó. 819

Eladó jókárban lévő férfi kerékpár jó gumikkal és egy drb 2-3 Hoffer traktor- oke. III. ker. 208. 818

6-án reggel az állomáson, a fél 6-os von- natnál egy darab ballábos női magasszárú cipő elveszett. Kérem a megtalálót II. ker. 297 szám alatt adja le. 820

Egy Standard 2+1 rádió kifogástalan álla- potban eladó I. ker. 279 sz. alatt. 832

IV. kül ker. 81 szám alatt 1800 □-ös föld eladó. Érdeklődni Kornidess túróltónál. 813

Gyökere és alma Othelló asztólóvesző eladó Ruzsinszki Pál III. ker. 363 szám alatt. 814

I. ker. 210 sz. alatt egy szép fekete új férfi szalon öltöny eladó. 815

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason. Telefon: 172.